

DOPIS REDAKCI

Komentář k článku – Calda P, Břešťák M, Šípek A, Machala L. Stanovisko k managementu těhotenství při podezření na infekci virem Zika. Actual Gyn. 2016;8:26-28

Comments on the article - Calda P, Břešťák M, Šípek A, Machala L. Statement on the pregnancy management with suspicion of Zika virus infection. Actual Gyn. 2016;8:26-28

*Olga Džupová, Petr Kümpel, František Stejskal, Lenka Krbková
Společnost infekčního lékařství ČLS JEP*

*Korespondenční adresa: doc. MUDr. Olga Džupová, Ph.D., Infekční klinika 3. LF UK
a Nemocnice Na Bulovce, Budínova 2, 180 81 Praha 8, tel.: +420 266 082 705,
e-mail: olga.dzupova@lf3.cuni.cz*

Publikováno: 31. 5. 2016 Přijato: 29. 4. 2016 Akceptováno: 13. 5. 2016
Actual Gyn 2016, 8, 38-39 ISSN 1803-9588 © 2016, Aprofema s.r.o.
Článek lze stáhnout z www.actualgyn.com

Citujte tento článek jako: Džupová O, Kümpel P, Stejskal F, Krbková L. Komentář k článku – Calda P, Břešťák M, Šípek A, Machala L. Stanovisko k managementu těhotenství při podezření na infekci virem Zika. Actual Gyn. 2016;8:26-28. Actual Gyn. 2016;8:38-39

Souhlasíme s názorem autorů textů v NEJM (1) a CDC (2), že kauzální vztah mezi infekcí Zika virem v graviditě a mikrocefalií a jinými závažnými anomáliemi mozku plodu je velmi pravděpodobný, i když pro toto tvrzení zatím neexistuje jednoznačný důkaz. Závěry autorů textu v NEJM Rasmussenové et al. svědčí poměrně jednoznačně pro kauzální souvislost („Thus, on the basis of a review of the available evidence, using both criteria that are specific for the evaluation of potential teratogens and the Bradford Hill criteria as frameworks, we suggest that sufficient evidence has accumulated to infer a causal relationship between prenatal Zika virus infection and microcephaly and other severe brain anomalies“). Začátkem dubna na Evropském kongresu klinické mikrobiologie a infekčních nemocí byly také prezentovány závěry, že infekce Zika virem v graviditě je příčinou mikrocefalie plodu (samozřejmě nikoliv jedinou) a jiných mozkových anomálií. Výborně zdokumentovaný případ mikrocefalie s průkazem Zika viru v mozku plodu publikovali slovinští autoři Mlakar et al. v NEJM (March 10, 2016;374:951-958).

Úkolem infektologů je diagnostikovat infekci a v případě prokázané infekce Zika virem u těhotné ženy, tuto předat gynekologům k dalšímu vyšetření, zaměřenému na průkaz postižení plodu a k případným intervencím při prokázaném postižení plodu. Postup pro vyšetřování těhotných žen byl převzat ze zahraničních doporučení, uveřejněn Ministerstvem zdravotnictví a SIL ČLS JEP doporučuje se jím řídit.

Jako infektologové nejsme kompetentní k tomu, abychom se vyjadřovali k prenatální ultrazvukové diagnostice mikrocefalie plodu a dalších mozkových anomálií.

V úvodním textu a v závěru Vámi publikovaného Stanoviska je několik myšlenek, s nimiž nelze souhlasit:

- 1) Zika virus je arbovirus ze skupiny Flavivirů přenášených členovci (horečka dengue, západonilská horečka a chikungunya) - *virus chikungunya je alfavirus.*
- 2) Aby mohla být souvislost mezi infekcí matky a nitroděložní anomálií plodu prokázána, musí být doklad o tom, že matka byla infikována, že došlo k přenosu infekce na plod a že v důsledku právě této infekce došlo k postižení plodu. U Zika virové infekce zatím ani jeden z těchto kroků nebyl naplněn. *První dva kroky byly jistě mnohokrát naplněny – infekce těhotných žen byly laboratorně prokázány a stejně tak infekce plodu. Zatím chybí třetí krok – jednoznačný průkaz kauzálního vztahu infekce a mikrocefalie, byť pravděpodobnost je veliká.*
- 3) Případný pozitivní výsledek získaný metodou ELISA proto musí být potvrzen virus neutralizačním testem (VNT), který dokáže odlišit specifické protilátky proti viru Zika od zkříženě reagujících protilátek proti jiným flavivirům. *V praxi to tak jednoduché není, společlivě můžeme infekci vyloučit v případě negativních výsledků IgG a IgM, v případě positivity ani VNT jednoznačně neodhalí zkřížené reakce.*
- 4) Závěr: Zatím nelze onemocnění virem Zika dávat do jasné souvislosti s onemocněním plodu v děloze

– to však odporuje názoru většiny odborníků; proč tedy Česká společnost pro ultrazvuk v gynekologii a porodnictví ČLS JEP připravuje doporučené postupy vyšetření těhotných a sledování anomálií plodu?

- 5) ...a riziko ohrožení těhotných ve střední Evropě, které necestují do endemických oblastí, je velmi malé. *Riziko ohrožení není prakticky žádné, teoreticky přenos sexuální cestou od partnera, který se nakazil nebo krevními deriváty - což lze vyloučit, neboť osoby s cestovatelskou anamnézou jsou z dárcovství dočasně vyřazeny.*

V Praze 19. 4. 2016

Literatura

1. Rasmussen SA, Jamieson DJ, Honein MA, Petersen LR. Zika Virus and Birth Defects - Reviewing the Evidence for Causality. N Engl J Med. 2016 Apr 13. [Epub ahead of print], doi: 10.1056/NEJMs1604338
2. CDC Concludes Zika Causes Microcephaly and Other Birth Defects
<http://www.cdc.gov/media/releases/2016/s0413-zika-microcephaly.html>